

12.000 židov. Geografske Efemeride naštejejo za Bosno 600.000 ljudi, Liechtenstern pa 945.000.

Pri Goedicku čitamo, da je štela Bosna s Hrvaško in Dalmacijo 850.000 duš; torej niti glede dežel, ki so nam in ostali Evropi tako blizu, nobene enotnosti, nobene jasnosti. Grško so Turki takrat imenovali Morah (Morea), otoke Džezair, Kreto Kirid. Še leta 1833. nam poroča Schlieben o samo 8.500.000 turških podanikih, Bosni jih določi 1 milijon, Rumuniji 1·5 milijona.

Leta 1840.—1843., torej komaj deset let pozneje, pa poskoči Berghaus naenkrat na 15·5 milijona. Ako izvzamemo Grško, ki so jo prej prištevali Turčiji, je razloček še večji. Srbiji nakaže 900.000, Rumuniji 3.850.000 duš, Črni gori 107.000. Med drugim pravi, da so število Turkov prej previsoko cenili, da jih ni 2—2·5 milijona, ampak samo kakih 700.000, kar pa tudi ni resnično. Pri Slovanih imenuje poleg Iliro - Srbov tudi Bulgare; pri prvih omeni kot posebne oddelke Srbe, 900.000 — torej misli, da jih je ravno toliko, kolikor šteje Srbska prebivalcev —, Bošnjake 800.000, Hrvate 393.000, Dalmatince ali Ercegovce 300.000 in Črnogorce 107.000; židov našteje 250.000, trideset let pozneje pa Brachelli 130.000!

V istem času — 1845. — je izdal Ungewitter svojo statistiko; diferira od Berghausa samo za tri milijone, Turkom prisodi samo 700.000, Slovanom pa 6 milijonov duš, Albancem poldrugi milijon, toliko, kakor jih naštejejo sedaj.

Marko Tedorović je izdal okoli leta 1845. v francoskem jeziku knjigo o Turčiji in njenih narodih ter verah itd. Robert Cyprian jo je v nemškem prevodu izdal leta 1847. v Draždanih in Lipskem z naslovom: Slovani na Turškem. Pravi, da Turčija ne šteje 9.500.000 prebivalcev, kakor so dotedaj mislili, ampak okoli 16 milijonov, med temi osem milijonov Slovanov; Srbov našteje Tedorović 2·5 milijona, Bulgarov 4·5, Turkov po njegovem mnenju ni več 1 milijon, Armencev je 200.000, židov 250.000, cigganov 300.000. „Albanski narod vedno bolj gine in jih je danes komaj poldrugi milijon, dočim jih je bilo pred štiridesetimi leti — torej okoli l. 1800. — približno dva milijona, takrat ko jim je gospodoval Ali Paša iz Janine.“ Kakšne razmere so bile na Turškem, se vidi tudi iz njegovega poročila, da ugrabi vsaka kuga na Turškem okoli milijon prebivalcev.

(Dalje)



Narodna romanca.

Zložil Silvin Sardenko.

I.

Gozdič je že zelen,
travnik je razcveten,
ptički pod nebom
veselo pojo.

V oknu obrazek bled,
kakor ovenjen cvet,
žalostno gleda
na jasno nebo.

Pravijo, da pomlad
čudežen skriva sad,
kdor ga okusi,
na veke je mlad.

V oknu sloni dekle:
kdaj ji pomlad vzcnete?
Pesem pomladna
odmeva z livad.

II.

„Ptički, jaz prašam vas:
Al bo že skor pomlad?
Al bo že skoraj
zelena pomlad?“

Vstala bom tisti hip,
pojdem čez dol in hrib;
pojdem, poiščem
ta čudežni sad.

Pride Velika noč,
spet bo obraz cvetoč;
spet bom vesela
in blažena vsa.

V svilo napravljena,
z vencem proslavljena —
praznik vstajenja
tja v cerkev bom šla.“

III.

— Pomlad že prišla bo
tebe pa več ne bo,
djali te bodo
v to črno zemljo.

Kadar vstajenja dan
v grobu bo praznovan,
prah se predrami
z nebeško močjo.

Dotlej pa spala boš,
tákrat pa vstala boš,
pojdeš okušat
ta čudežni sad.

*

Pomlad čez grob hiti,
dekle pa v grobu spi,
nánjo pa čaka
vstajenja pomlad.

